

An Bhruiséil, 3 Bealtaine 2024
(OR. en)

Comhad Idirinstitiúideach:
2020/0277(COD)

9028/24
ADD 1

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

NÓTA MAIDIR LE MÍR "I/A"

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Ábhar:	Dréacht-RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE lena dtugtar aghaidh ar ghéarchéimeanna agus ar chásanna <i>force majeure</i> i réimse na himirce agus an tearmainn agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/1147 (an chéad léamh) - Glacadh an ghnímh reachtaigh = Ráitis

Ráiteas ó Phoblacht na Polainne

1. Is mór ag Rialtas Phoblacht na Polainne iarrachtaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh, Pharlaimint na hEorpa agus an Choimisiún Eorpaigh chun teacht ar chomhréiteach maidir le freagairt chuimsitheach fhreagrach ón Aontais Eorpach chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán na bpróiseas imirce atá ann faoi láthair. San am céanna, leagaimid béim ar an bhfioras nach raibh deis cheart ag an Rialtas páirt a ghlacadh sa chaibidlíocht ar an gComhshocrú maidir le hImirce agus Tearmann.
2. Tugann Rialtas Phoblacht na Polainne dá aire go bhféadfaí feabhas a chur ar bhainistiú roinnt gnéithe den chóras imirce agus tearmainn. Mar sin féin, tá sé léirithe ag tuilleadh anailíse ar na gníomhartha dlíthiúla laistigh den Chomhshocrú nach dtugann siad aghaidh go leordhóthanach ar chás sonrach na mBallstát a bhfuil teorainn acu leis an mBealarúis agus leis an Rúis agus, mar gheall air sin, go bhfuil siad faoi bhrú ard leanúnach mar thoradh ar bhealaí imirce a cruthaíodh go saorga. Sa chomhthéacs sin, is fiú a thabhairt faoi deara gur leag an Chomhairle Eorpach béim arís agus arís eile, lena n-áirítear na conclúidí uathí ón 14 agus ón 15 Nollaig 2023, ar na hiarmhairtí diúltacha a bhaineann le feiniméan ionstraimiú na himirce agus cháin sí an úsáid ionstraimiú imirceach arna dhéanamh ag tríú tíortha chun críoch polaitiúil.

3. Tá Rialtas Phoblacht na Polainne den tuairim nach n-áirithítear leis an gComhshocrú maidir le hImirce agus Tearmann an chothromaíocht cheart idir an fhreagracht agus an dlúthpháirtíocht agus go bhféadfadh sé sin a bheith ina údar argóna amach anseo idir institiúidí an Aontais agus na Ballstáit.

4. I bhfianaise an mhéid thuas, chinn Rialtas Phoblacht na Polainne vótáil i gcoinne na ngníomhartha dlíthiúla uile a thagann faoi raon feidhme an Chomhshocráithe.

Ráiteas ón Ungáir

Tá an Ungáir lánchinnte i gcónaí gur gá Comhchóras Eorpach Tearmainn a fhorbairt arb é is aidhm dó dul i ngleic le bunchúiseanna na himirce neamhdhleathaí, lena n-íoslaghdaítear na dreasachtaí don imirce neamhdhleathach agus lena gcuirtear deireadh leo, ar deireadh, agus lena ndíspreagtar daoine ar mian leo mí-úsáid a bhaint as an gcóras tearmainn ó theacht isteach san Aontas Eorpach, agus lena n-áirítear an fhéidearthacht atá ann iarratais ar thearmann i dtríú tíortha a scrúdú ar bhonn phrionsabal na seach-chríochachais. Le bheith in ann na spriocanna sin a bhaint amach, ní mór dúinn a aithint ar an gcéad dul síos nach féidir dúshláin dhomhanda na himirce a réiteach ar chríoch na hEorpa, dá bhrí sin níor cheart dúinn fadhbanna doréitithe a allmhairiú, ach cabhair a thabhairt nuair is gá.

Le bheith in ann Comhchóras Eorpach Tearmainn atá éifeachtach a fhorbairt, tá sé ríthábhachtach cothromaíocht a bhaint amach idir an fhreagracht agus an dlúthpháirtíocht, ach creidimid nár baineadh an chothromaíocht sin amach leis na gníomhartha reachtacha atá beartaithe. Is léir go bhfuil an easpa cothromaíochta sin ann toisc nach Ballstát túslíne í an Ungáir, ach is Ballstát í a bhfuil teorainneacha seachtracha suntasacha aici, agus is í atá freagrach i gcónaí as deireadh a chur leis an mbrú imirce atá ar an Aontas Eorpach. Sa bhreis ar an bhfreagracht sin, leis an Rialachán maidir leis an Nós Imeachta Tearmainn, chuirfí d'oibleagáid ar an Ungáir leibhéal i bhfad níos airde acmhainneachta a áirithiú chun nósanna imeachta teorann a chur i gcrích ná mar a bheadh ar Bhallstáit eile, rud atá éagórach agus neamhréadúil i bhfianaise ár suímh gheografaigh.

Ó 2015 i leith, tá an Ungáir tiomanta do theorainneacha seachtracha an Aontais Eorpaigh a chosaint, gan tacaíocht ón Aontas, i gcomhréir lena hoibleagáidí faoi *acquis* Schengen. Ba cheart ár gcuid iarrachtaí a aithint freisin mar chineál dlúthpháirtíochta. Os a choinne sin, leis an gcreat dlíthiúil nua atá beartaithe, ní mheastar gur dlúthpháirtíocht iad acmhainní ó bhuiséid náisiúnta a chaitear ar theorainneacha seachtracha an Aontais Eorpaigh a chosaint, ach ina ionad sin forchuirtear oibleagáidí breise maidir le dlúthpháirtíocht a sholáthar do Bhallstáit eile agus maidir le bheith freagrach as deireadh a chur leis an imirce neamhdhleathach.

I gcomhréir lenár seasamh comhsheasmhach, ní féidir leis an Ungáir tacú le sásra dlúthpháirtíochta a bhunú atá bunaithe ar dháileadh éigeantach imirceach agus, dá bhrí sin, ní aontaíonn sí le fritháireamh freagrachta a thabhairt isteach mar ghné éigeantach den chreat dlúthpháirtíochta. Tá sé cruthaithe cheana féin ag cinntí na Comhairle a glacadh in 2015 nach laghdóidh sásra dlúthpháirtíochta atá bunaithe ar dháileadh éigeantach imirceach an t-ualach ar ár gcórais tearmainn, a mhalairt ar fad, méadaíonn sé líon na ndaoine atá ag teacht isteach.

Tá an Ungáir suite de nach réiteach inmharthana a bheadh sa togra comhréitigh maidir leis an rialachán maidir le géarchéimeanna chun déileáil le géarchéim imirce nó le hionstraimiú, toisc, i measc nithe eile, go bhfuil sé mar aidhm leis na géarchéimeanna a réiteach go príomha trí dhlúthpháirtíocht agus go gceadaítear athshocrú éigeantach *de facto* agus *de jure* leis, agus ag an am céanna thiocfadh méadú as cuimse ar na sreabha imirce as sin, rud a dhéanfaidh na géarchéimeanna a dhoimhniú agus na riachtanais dlúthpháirtíochta a mhéadú.

Thairis sin, i gcomhréir le dlí bunúsach na hUngáire agus leis an dlí príomha, le prionsabail agus luachanna an Aontais Eorpaigh, chomh maith leis na gealltanais agus na prionsabail a eascraíonn as an dlí idirnáisiúnta, aithníonn an Ungáir an comhionannas idir fir agus mná agus cuireann sí an comhionannas sin chun cinn. Is mar bhunluach atá an comhionannas idir mná agus fir cumhdaithe i gConarthaí an Aontais Eorpaigh. I gcomhréir leis an méid sin agus lena reachtaíocht náisiúnta, is mar thagairt do ‘gnéas’ a dhéanann an Ungáir an téarma ‘inscne’ a léirmhíniú sna gníomhartha dlí ábhartha ar fad.

Ar deireadh, agus i gcomhréir leis an iarraidh a rinne an Chomhairle Eorpach arís agus arís eile, tá an Ungáir diongbháilte i gcónaí gur gá teacht ar chomhthoil maidir le beartas éifeachtach imirce agus tearmainn gan tosca tarraingthe nua a chruthú.

Agus na cúiseanna thuasluaite á gcur san áireamh, níl an Ungáir in ann tacú le glacadh an Rialacháin lena dtugtar aghaidh ar staideanna géarchéime agus force majeure i réimse na himirce agus an tearmainn, (an Rialachán maidir le Géarchéimeanna), ós rud é gur gné dhoscartha é i gcóras atá lochtach ó bhonn.

Ráiteas ó Phoblacht na Liotuáine

Is díol sásaimh don Liotuáin an comhréiteach ar thángthas air i ndáil leis an gComhshocrú maidir le himirce agus Tearmann lena rannchuideofar le bainistiú tearmainn agus imirce níos éifeachtaí san Aontas. Leagann an Liotuáin béim freisin ar a thábhachtaí atá sé bearta freagartha daingne agus éifeachtacha ón Aontas a áirithiú maidir le himircigh a bheith á n-úsáid mar uirlis ag réimis naimhdeacha ag ár dteorainneacha seachtracha.

Mar sin féin, creidimid go bhféadfadh na bearta freagartha a bunaíodh sa Rialachán maidir le Géarchéimeanna a bheith níos uailmhianaí agus níos diongbháilte fós. I ndáil leis an méid sin, is oth linn nár caomhnaíodh gnéithe áirithe de shainordú na Comhairle i ndáil leis an rialachán maidir le géarchéimeanna, go háirithe na forálacha lena mbunaítear uasfhad an nós imeachta teorann i gcásanna ionstraimithe.

De mheon an chomhréitigh, chinn an Liotuáin vótáil i bhfabhar an rialacháin maidir le géarchéimeanna, ach iarraimid ar an Aontas leanúint d'fhaireachán a dhéanamh ar fheiniméan an ionstraimithe agus réitigh bhreise a fhorbairt chun é a chosc agus chun freagairt dó ar bhealach níos éifeachtaí fós.

Ráiteas ó Phoblacht na Slóvaice

Aithníonn Poblacht na Slóvaice gur gá an Comhchóras Eorpach Tearmainn a athchóiriú. Is mór ar fad againn iarrachtaí na nUachtaránachtaí rannpháirteacha uile. San am céanna, tuigimid nach raibh sé éasca teacht ar an gcomhréiteach.

Tá sé ríthábhachtach, áfach, nach dtarraingimid siar ó na seasaimh atá againn le fada an lá.

Tuigimid go bhféachann an Comhshocrú le cúiseanna na himirce sna tíortha tionscnaimh a réiteach, rud a d'fhéadfadh cabhrú leis an mbrú ar theorainneacha seachtracha an Aontais a mhaolú.

Creidimid gur cheart cosaint chomhsheasmhach theorainneacha seachtracha an Aontais, chomh maith le beartas éifeachtach um fhilleadh, a bheith mar thosaíocht ag beartas rathúil imirce Eorpach.

Is inmhianaithe gach beart a dhéanamh chun imirce neamhdhleathach a chosc agus, san am céanna, cabhrú leo siúd a bhfuil cosaint idirnáisiúnta de dhíth orthu.

Cé go n-aithnímid gur tréigeadh coincheap na gcuótaí éigeantacha athlonnaithe den chuid is mó, nílímíd cinnte de go bhfuil an chothromaíocht cheart bainte amach leis na tograí a cuireadh i láthair idir an dlúthpháirtíocht agus an fhreagracht.

Is prionsabal tábhachtach í an dlúthpháirtíocht chun an imirce a bhainistiú, ach creidimid nach mór an rogha maidir le foirm a bheith go hiomlán faoi chúram an Bhallstáit i gcónaí. Ní chomhlíonann na tograí an ceanglas sin, is baolach, ós rud é go bhfuil ranníocaíochtaí airgeadais éigeantach mura n-athlonnaítear líon áirithe iarrthóirí tearmainn. San am céanna, má chomhlíontar coinníollacha áirithe, bíonn fritháireamh freagrachta Bhaile Átha Cliath éigeantach freisin. Is tosca tarraingthe láidre iad na gnéithe sin ar dreasachtaí iad don imirce thánaisteach.

I bhfianaise an mhéid thuas, tá Poblacht na Slóvaice ag vótáil i gcoinne na dtograí a cuireadh isteach i réimse na dlúthpháirtíochta – an Rialachán maidir le Bainistiú Tearmainn agus Imirce chomh maith leis an Rialachán lena dtugtar aghaidh ar ghéarchéimeanna agus ar chásanna *force majeure* i réimse na himirce agus an tearmainn.

I bhfianaise chineál idirnasctha na dtograí uile a cuireadh isteach, staonaimid ón vótáil ar na tograí eile.

Ráiteas ó Phoblacht na Seice

Aithníonn Poblacht na Seice gur gá athchóiriú a dhéanamh ar na rialacha atá ann faoi láthair lena rialaítear beartas imirce agus tearmainn an Aontais. Léiríodh le roinnt dúshlán, agus go háirithe na forbairtí ó ghéarchéim na ndéanaithe in 2015–2016, leochaileacht ár gcórais, rud nach bhfuil inbhuanaithe a thuilleadh. Ós rud é gur le réiteach coiteann ar leibhéal an Aontais agus leis sin amháin a d'fhéadfaí freagairt leordhóthanach a thabhairt ar shaincheisteanna a bhfuil ar an Aontais agus na Ballstáit aghaidh a thabhairt orthu le chéile agus ina n-aonar araon, is mór againn an iarracht a rinneadh aghaidh a thabhairt ar na príomheasnamh.

Le linn na caibidlíochta ar an gComhshocrú maidir le hImirce agus Tearmann, shaothraigh Poblacht na Seice go háirithe na cuspóirí maidir le cosaint fheabhsaithe do theorainneacha seachtracha d'fhonn limistéar Schengen níos sábháilte a bhaint amach chomh maith le cothromaíocht fheidhmiúil idir an fhreagracht agus an dlúthpháirtíocht.

Is díol sásaimh do Phoblacht na Seice go sonrach nach mbunaítear leis an gcomhréiteach críochnaitheach oibleagáid náisiúnaigh tríú tír a athlonnú ó Bhallstáit eile nó ó thríú tíortha. San am céanna, agus cé gur mór aici feabhsuithe eile ar an gcóras atá ann faoi láthair, tugann Poblacht na Seice dá haire nár chomhlíon toradh na caibidlíochta idirinstiúidí uaillmhian shainordú na Comhairle agus gur cuireadh éifeachtúlacht roinnt ionstraimí i mbaol mar gheall ar ualach breise riaracháin ar na Ballstáit, rud a chruthaigh deacrachtaí praiticiúla chomh maith le costais mhéadaithe.

I bhfianaise an mhéid thuas agus i gcomhréir le cur chuige an phacáiste, chinn Poblacht na Seice staonadh ón vótáil ar ionstraimí reachtacha an Chomhshocraithe. Mar sin féin, is mór ag Poblacht na Seice spiorad aontacht an Aontais agus measann sí gur deis nua í an chloch mhíle sin chun leanúint ar aghaidh, le hiarracht atreisithe, le hathchóiriú breise a dhéanamh ar bheartas imirce agus tearmainn an Aontais agus béim ar leith á leagan ar an ngné sheachtrach agus ar smaointe nuálacha mar chuid de sin.
